

Η Ακρόπολη των Μυκηνών

Εμπλουτισμένο μάθημα της Ιστορίας για τη Γ' Δημοτικού

Κωνσταντίνος Πατσαρός

Master in Education

University of Manchester

Σκοπός:

Να **γνωρίσουν** οι μαθητές την ακρόπολη των Μυκηνών.

Στόχοι του μαθήματος:

- Να **γνωρίσουν** την αρχιτεκτονική των Μυκηναίων.
- Να **κατανοήσουν** τους λόγους που ώθησαν τους Αχαιούς να κατασκευάσουν τείχη.
- Να **ασκηθούν** στην παρατήρηση και περιγραφή αρχαιολογικών ευρημάτων.

- Να **γνωρίσουν** βασικά στοιχεία της τέχνης των Μυκηναίων.
- Να **διαπιστώσουν** την επίδραση της μινωικής τέχνης.

Επιπλέον

- Να εφαρμόσουν όσα έμαθαν για να δημιουργήσουν την ακρόπολη.
- Να αναλύσουν και να συνθέσουν όσα γνώρισαν για να παράγουν δικό τους, πρωτότυπο έργο.
- Να αξιολογήσουν την προσπάθειά τους.

(Bloom)

Περιεχόμενο

- Να κατακτήσουν οι μαθητές έννοιες όπως: ακρόπολη, ανάκτορο, μέγαρο, εστία, κυκλώπεια τείχη.

Προεργασία

Επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και ειδικότερα στη συλλογή της Μυκηναϊκής τέχνης.

Προβολή στο θέατρο του σχολείου ντοκιμαντέρ για τις Μυκήνες.

Μέσα στο πλαίσιο του μαθήματος των Ελληνικών, τα παιδιά έχουν ως ανάγνωση την επόμενη διδακτική ενότητα της Ιστορίας.

Η τάξη

Διαθέτει ηλεκτρονικό υπολογιστή συνδεδεμένο με προτζέκτορα και πίνακα αφής (smartboard).

Αποτελείται από είκοσι τέσσερις μαθητές, οι οποίοι κάθονται σε έξι ομάδες των τεσσάρων μαθητών.

Δύο από τους μαθητές είναι ο Γιώργος και η Ηρώ.

Ηρώ

- Έχει ταλέντο στο σχέδιο και στη ζωγραφική.
- Οι δάσκαλοί της λένε ότι έχει «μαγικό χέρι».
- Ο πατέρας της είναι Κινέζος και η μητέρα της Ελληνίδα. Η ίδια μιλάει και τις δύο γλώσσες.
- Επηρεάζεται πολύ από τη συνεσταλμένη μητέρα της.
- Ο αδερφός της πήρε υποτροφία από αμερικανικό πανεπιστήμιο σε τμήμα καλών τεχνών.
- Η Ηρώ απολαμβάνει να δουλεύει με το δικό της ρυθμό.
- Το αδύνατό της μάθημα στο σχολείο είναι τα ελληνικά, ιδιαίτερα στην ορθογραφία και στη γραπτή έκφραση.

Γιώργος

- Ο Γιώργος είναι ευρυμαθής. Η μεγάλη του αγάπη όμως είναι η Ιστορία. «Αν έχεις το Γιώργο στην τάξη σου πρέπει να κάνεις τη διπλή προετοιμασία για να παραδώσεις το επόμενο μάθημα».
- Η μητέρα του τον πιέζει αρκετά.
- Αν και δεν είναι το δυνατό του σημείο ο αθλητισμός, είναι πολύ αγαπητός από όλη την τάξη.
- Λατρεύει το διάβασμα και ιδιαίτερα ό,τι έχει σχέση με τους δύο παγκόσμιους πολέμους.
- Αν και είναι ακόμα ούτε εννιά ετών, επιχειρεί ήδη να κάνει ιστορικούς συσχετισμούς.

Το μάθημα

- Αφόρμηση

Ποια ήταν η τελευταία φρουκτωρία, όταν μεταφέρθηκε το νέο ότι έπεσε το κάστρο της Τροίας;

Εντοπισμός του λόφου του Προφήτη Ηλία (η τελευταία φρυκτωρία) και των Μυκηνών στο χάρτη του Google Earth.

Συζήτηση στην τάξη για όσα είδαμε στο ντοκιμαντέρ
στο θέατρο.

Γενεαλογία

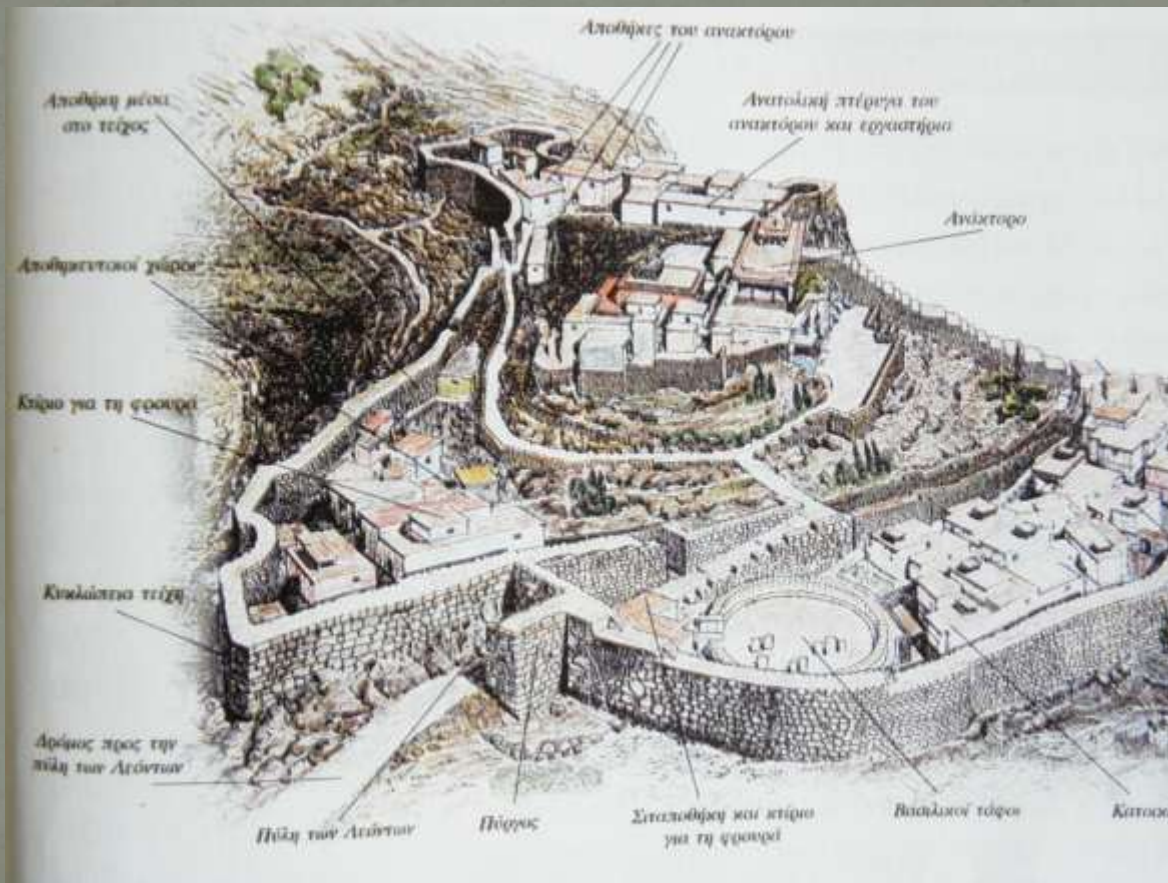
Από τον μύθο του Περσέα μέχρι τον Ατρέα και τον Αγαμέμνονα.

Διαφορά Μινωικού και Μυκηναϊκού κόσμου.

Ανάγκη δημιουργίας ακρόπολης για την προστασία από τους εχθρούς.

- Τι περιλαμβάνει η Ακρόπολη των Μυκηνών;

Project – Παιχνίδι ρόλων

Χρονικό πλαίσιο

- Μεταφερόμαστε γύρω στο 1250 π.Χ., όταν οι Μυκήνες πράγματι χτυπήθηκαν από έναν ισχυρό σεισμό, ο οποίος δεν άφησε τίποτε όρθιο και προκάλεσε ακόμα και μερικές τοπικές πυρκαγιές.

Σενάριο

- Ο βασιλιάς, μπροστά σε αυτή την καταστροφή, καλεί έκτακτο συμβούλιο στο οποίο συμμετέχουν εκλεκτοί Μυκηναίοι, επιστήμονες και καλλιτέχνες, οι οποίοι καλούνται να εκφράσουν τις απόψεις τους για να ανακατασκευάσουν την ακρόπολη.

Ρόλοι

- Κάθε ομάδα μαθητών πρέπει να παραδώσει μια πρόταση για το πώς σκέφτεται να φτιάξει την ακρόπολη.
- Έξι ομάδες

Έξι προτάσεις θα δημιουργηθούν

Αρχιτέκτονες-Καλλιτέχνες

- Το κάθε παιδί από τα τέσσερα επιλέγει το ρόλο του στην ομάδα. Μπορεί να γίνει είτε καλλιτέχνης είτε αρχιτέκτονας.
- Καλό είναι κάθε ομάδα να έχει δύο αρχιτέκτονες και δύο καλλιτέχνες. Αν δεν είναι εφικτό αυτό, τουλάχιστον ένας καλλιτέχνης ή ένας αρχιτέκτονας να υπάρχει σε κάθε ομάδα.

Προϊόν

- Κάθε ομάδα πρέπει να παραδώσει μια μακέτα με την πρότασή της για τη νέα ακρόπολη των Μυκηνών.
(Αρχιτέκτονες)
- Οι αριστουργηματικές τοιχογραφίες στο ανάκτορο και στο θρησκευτικό κέντρο καταστράφηκαν σε μεγάλο βαθμό. Προτάσεις πρέπει να γίνουν για τη διακόσμηση με χρωματισμένα προσχέδια σε χαρτί.
(Καλλιτέχνες)

Οδηγίες προς τους αρχιτέκτονες

- Ο βασιλιάς επιθυμεί η νέα ακρόπολη να είναι βασισμένη σε μεγάλο βαθμό στα σχέδια της προηγούμενης.
- Γι' αυτό μόνο ένα από τα πέντε παρακάτω χαρακτηριστικά της μπορεί να αλλάξει.

- Τοποθεσία της ακρόπολης
- Πύλη
- Πύργος
- Θέση του ανακτόρου
- Θέση του θρησκευτικού κέντρου

Οδηγίες προς τους αρχιτέκτονες

Στο βασιλιά δεν αρέσουν όμως οι ιδέες,
χωρίς επιχειρήματα.

Γι' αυτό: κάθε νέα ιδέα που θα προταθεί
για τα πέντε παραπάνω θα πρέπει να
δικαιολογηθεί με ισχυρά επιχειρήματα.

Τον βασιλιά δεν τον ευχαριστεί ούτε η
επιμονή στην παράδοση, αν δεν είναι
δικαιολογημένη.

Γι' αυτό: οτιδήποτε μένει το ίδιο, πρέπει
να επίσης να δικαιολογείται.

π.χ. «Η θέση της ακρόπολης δεν πρέπει
να αλλάξει γιατί είναι χτισμένη
ανάμεσα...»

Υλικό για τους αρχιτέκτονες

- Οι αρχιτέκτονες οφείλουν λοιπόν σε πρώτη φάση να μελετήσουν γιατί τα πέντε παραπάνω χαρακτηριστικά της ακρόπολης έγιναν με αυτό τον τρόπο.
- Στη συνέχεια να εξετάσουν τη δομή άλλων ακροπόλεων για να προτείνουν μία ιδέα για το νεωτεριστικό στοιχείο που θα εισάγουν.
- Επειδή οι μαθητές είναι σε μικρή ηλικία θα τους δοθεί συγκεκριμένο υλικό που θα περιέχει αφενός απαντήσεις για το λόγο που χτίστηκε κατ' αυτό τον τρόπο η ακρόπολη και αφετέρου πληροφορίες για άλλες ακρόπολεις, από τις οποίες μπορούν να κλέψουν ιδέες:
  - Πάπυρος Λαρούς Μπριτάννικα , τόμοι 3, 5, 44
  - National Geographic, Ελλάδα, Το Ηρωικό Έπος
  - Βαλαβάνης Π. Ο λόφος με τα κρυμμένα μυστικά

Οδηγίες για τους καλλιτέχνες

- Οι τοιχογραφίες της ακρόπολης των Μυκηνών προκαλούν ακόμα το παγκόσμιο ενδιαφέρον. Αν μην ξεχνάμε τη «Μυκηναία» που βρέθηκε στην οικία του ιερέα.

Οδηγίες για τους καλλιτέχνες

- Ο βασιλιάς επιθυμεί πιστά αντίγραφα τόσο της «Μυκηναίας» όσο και των «οχτώσχημων» ασπίδων.

Οδηγίες για τους καλλιτέχνες

- Ο βασιλιάς είναι άνθρωπος όμως που αγαπάει την πρόοδο ακόμα και στις τέχνες. Σκέφτεται λοιπόν στη νέα ακρόπολη να αφιερώσει χώρο και στις νέες καλλιτεχνικές δημιουργίες.
- Αρκεί βέβαια να δένουν αρμονικά και με τα παραδοσιακά μυκηναϊκά στοιχεία.

Υλικό για τους καλλιτέχνες

- Οι μαθητές οφείλουν να μελετήσουν όλες τις σωζόμενες μυκηναϊκές τοιχογραφίες:

<http://www.windmillstravel.com/gr/album.php?id=42&destination=19&destinationtype=city&page=26>

http://texnografia.blogspot.gr/2012/11/blog-post_5.html

Αλλά και τα αγγεία,
τα οποία άλλωστε
φωτογράφισαν κατά
την επίσκεψή τους
στο μουσείο.

Οδηγίες για τους καλλιτέχνες

- Επίσης πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη ότι τόσο σχεδιαστικά, όσο και χρωματικά η μυκηναϊκή τέχνη βασίστηκε στον μινωικό πολιτισμό. Χωρίς αυτή τη σημαντική επιρροή, οι μυκηναϊκές δημιουργίες θα είχαν εντελώς διαφορετικό χαρακτήρα.
- Οι μαθητές λοιπόν πρέπει να διερευνήσουν και τα στοιχεία της μινωικής τέχνης, πριν σχεδιάσουν τις νέες τοιχογραφίες.

Γιώργος και Ηρώ

- Ο Γιώργος και η Ηρώ θα είναι δύο από τα μέλη των ομάδων.
- Σύμφωνα με τις κλίσεις τους είναι σχεδόν βέβαιο ότι ο Γιώργος θα επιλέξει το ρόλο του αρχιτέκτονα (ιστορική έρευνα, σύνθεση πληροφοριών) και η Ηρώ το ρόλο του καλλιτέχνη (αγάπη για τη ζωγραφική, ικανότητα στο σχέδιο).
- Αν και τα δύο αυτά παιδιά θα έχουν τις ίδιες αρμοδιότητες με τους συμμαθητές τους, οι προσδοκίες του δασκάλου για τη δική τους συνεισφορά είναι σίγουρα μεγαλύτερες.
- Περιμένουμε ότι και οι δύο, θα εργαστούν περισσότερο μελετώντας όσα τους ζητήθηκε. Επίσης στο μικρό αλλά σημαντικό τμήμα της εργασίας που απαιτούνται πρωτότυπες ιδέες, βασισμένες στην έρευνα, οι προσδοκίες είναι και εδώ υψηλές.

Εκπαιδευτικός

- Στην εργασία ο εκπαιδευτικός έχει κυρίως το ρόλο του facilitator, του ανθρώπου δηλαδή που βοηθάει τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν τους κοινούς σκοπούς τους και την ίδια στιγμή τα διευκολύνει να οργανώσουν αποδοτικότερα την εργασία τους.
- Ο στόχος του είναι να δημιουργήσει τις ιδανικότερες συνθήκες έτσι ώστε οι μαθητές να αυτοανακαλύψουν τη νέα γνώση.

Ολοκλήρωση

- Το πρότζεκτ θα έχει διάρκεια από τρεις έως πέντε εβδομάδες.
- Όταν ολοκληρωθεί το έργο κάθε ομάδας, τα παιδιά θα παρουσιάσουν τη δουλειά τους στην υπόλοιπη τάξη και θα δικαιολογήσουν τις επιλογές τους.
- Όλοι οι μαθητές έχουν ταυτόχρονα το ρόλο του λαού των Μυκηνών, ο οποίος στο τέλος θα αποφασίσει ποια από τις προτάσεις που ακούστηκαν είναι η πιο ολοκληρωμένη και θα εφαρμοστεί στην πόλη τους.
- Τα έργα των μαθητών θα εκτεθούν τόσο στο χώρο του σχολείου όσο και στην ιστοσελίδα του στο διαδίκτυο, δίνοντας ένα ακόμα κίνητρο στις ομάδες εργασίας.

Αξιολόγηση

- Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, θα ζητηθεί από τους μαθητές να γράψουν ένα μικρό κείμενο για να αξιολογήσουν την προσπάθεια που έκαναν, αλλά και να γράψουν τις εντυπώσεις τους από τη δραστηριότητα.
- Απόκτησαν νέες γνώσεις για την ακρόπολη των Μυκηνών;
- Μυήθηκαν στα μυστικά της τέχνης των Μυκηναίων;
- Είναι ευχαριστημένοι από τον τρόπο που συνεργάστηκαν στην ομάδα τους;
- Αν έκαναν μια παρόμοια εργασία στο μέλλον, τι ήταν αυτό που θα προσπαθούσαν να κάνουν καλύτερα;

Αξιολόγηση

- Είναι τέτοια η δομή της εργασίας που η επίτευξη των αρχικών στόχων είναι βασική προϋπόθεση για να προχωρήσουν στα επόμενα στάδια.

π.χ.

- Αν δε **γνωρίσουν** τους σημαντικούς παράγοντες που οδήγησαν τους Μυκηναίους να χτίσουν την ακρόπολη σε αυτό το σημείο, δε θα μπορέσουν κατασκευάσουν τη μακέτα τους **εφαρμόζοντας** όσα έχουν μάθει.
- Επιπλέον αν δεν ερευνήσουν την ακρόπολη της Αθήνας, για παράδειγμα, δε θα καταφέρουν να **συνθέσουν** νέες γνώσεις για να **δημιουργήσουν** κάτι καινούριο.

